

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การประเมินหลักสูตร
 - 2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 2.2 แนวคิดและรูปแบบของการประเมินหลักสูตร
3. รายละเอียดของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ ทั้งนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะด้วยกัน

ความหมายของหลักสูตร

กู๊ด (Good, 1973 : 157) ให้ความหมายของหลักสูตรในพจนานุกรมทางการศึกษา 3 ประการ คือ

1. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้ ว่าเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาสำเร็จได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง
2. หลักสูตร หมายถึง คำโครงทั่วไปของเนื้อหาวิชาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้ขั้น หรือรับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป
3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชา และการจัดประสบการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของสถานศึกษา

โบแชมป์ (Beauchamp, 1981 : 61-62) กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 นัยยะ ดังนี้

1. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของศาสตร์สาขาวิชาหนึ่งซึ่งศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร วิธีการใช้หลักสูตร และวิธีการประเมินผลหลักสูตร

2. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ซึ่งในเอกสารจะประกอบด้วยรายละเอียด จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรวมทั้งกำหนดเวลาสำหรับการเรียนการสอนด้วย

3. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของระบบการทำงานและการบริหารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งหมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ การจัดบุคลากร งบประมาณการพัฒนาหลักสูตร งบประมาณการใช้หลักสูตร งบประมาณการประเมินผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการมองที่เน้นกระบวนการและผลผลิตจากระบบการนั้นๆ

แพทท์ (Pratt, 1980 : 455) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ สิ่งที่รวบรวมขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งเตรียมไว้สำหรับการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

วิลกูซ (Willgoose, 1974 : 76) กล่าวว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนซึ่งรวมทั้งกิจกรรมวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กีฬา ดนตรี การจัดทำวารสาร ฯลฯ และกิจกรรมใดก็ตามที่จัดให้นักเรียนเป็นเรื่องเป็นราวถือเป็นหลักสูตรโดยยึดหลักการของ Dewey ที่ว่า “การศึกษาคือชีวิต” (Education is life) ดังนั้น ประสบการณ์ทุกอย่าง คือ การศึกษาและทุกๆ สิ่งในโรงเรียนมีส่วนร่วมถือเป็นหลักสูตรของโรงเรียนทั้งสิ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 91) กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการด้วยกัน คือ

- 1) หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหวังไว้
- 2) หลักสูตรเป็นกระบวนการในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) และ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา
- 3) หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

พิชัย เส็งยมจิตต์ (2542 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียน จัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ลำลี รักสุทธิ (2544 : 10) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่าเป็นมวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน อันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และการปฏิบัติในทิศทางที่พึงประสงค์

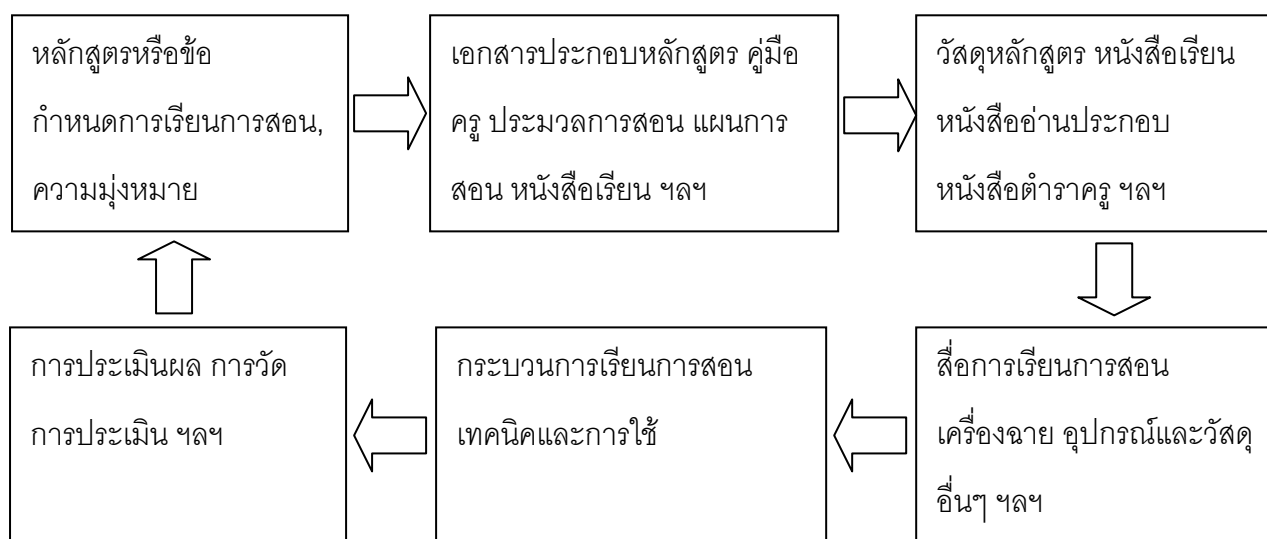
จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง รายละเอียดเนื้อหาสาระของวิชาที่ศึกษา จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้น อย่างเป็นระบบ โดยมีปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต โดยมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และมีลักษณะหรือคุณสมบัติเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

องค์ประกอบของของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้
สงัด อุทรานันท์ (2532 : 241) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า หลักสูตรที่ดีควรจะกล่าวถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งควรมีทั้งจุดหมายทั่วไปและจุดหมายเฉพาะ
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิชาการในชุมชน
6. การประเมินผล

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 12) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ของการปฏิบัติ หรือการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเขียนเป็นรูปแบบได้ดังแสดงในแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

พิชัย เสี่ยมจิตต์ (2542 : 15) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหาวิชา หรือประสบการณ์เรียนรู้
3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินผลหลักสูตร

รุจิร ภูสาระ (2545 : 8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ

1. จุดหมาย (Educational Purpose) ที่สถานศึกษาต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Educational Experience)
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organization of Educational Experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. วิธีการประเมิน (Determination of What Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร เป็นทำให้ทราบว่าจำเป็นต้องมีการจัดเตรียมและดำเนินการเรื่องใดบ้าง เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ รวมทั้งต้องมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อวัดความสำเร็จของการใช้หลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

นักวิชาการทางการศึกษา ได้อธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ สรุปได้ดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 182) กล่าวว่าในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีหลักสำคัญ ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม เช่น ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จุดหมายที่กำหนดขึ้นจึงต้องสนับสนุนแนวคิดประชาธิปไตย และสอดคล้องกับหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา
2. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม เช่น การให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ การแต่งกายสุภาพในที่ชุมชน การมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เป็นต้น
3. ต้องมุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม ต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดรอบคอบว่าสภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของสังคมคืออะไร และต้องเข้าใจว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยๆ ฉะนั้น ปัญหาและความต้องการแต่ละระยะย่อมเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่จะต้องทำก็คือ จะต้องมองไปข้างหน้าว่าแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร แล้วกำหนดจุดหมายรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
4. กำหนดความต้องการของผู้เรียน เกณฑ์ความต้องการของผู้เรียนได้มีการกำหนดไว้หลายลักษณะซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสม
5. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับอื่น การกำหนดจุดมุ่งหมายควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับอื่นด้วย ตัวอย่างเช่น ถ้าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดีทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มัธยมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีสุขภาพ

สมบูรณ์ทั้งทางกายและทางจิต เท่ากับว่าจุดหมายของหลักสูตรทั้งสองระดับนี้สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

6. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ การกำหนดจุดหมายจะมีผลหรือไม่ ขึ้นอยู่ที่การนำไปปฏิบัติ ดังนั้นจะต้องกำหนดจุดหมายให้ชัดเจนลงไปเพื่อไม่ให้เกิดความไขว้เขวการตีความและนำไปปฏิบัติ

7. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม จุดหมายของหลักสูตร ไม่ควรหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งในระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคมมากเกินไป เพราะอาจจะเกิดผลเสียได้

8. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะ หรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ จุดหมายของหลักสูตรต้องให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ในทฤษฎี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้

9. ต้องมีความสำคัญหรือคุณค่าต่อผู้เรียน จุดหมายของหลักสูตรต้องมุ่งพัฒนาสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

10. ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน ภาษาที่เขียนต้องชัดเจน กระชับรัดกุม ไม่คลุมเครือ และง่ายต่อการเข้าใจ รวมทั้งมีความต่อเนื่องกันทุกข้อ

11. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ จุดหมายของหลักสูตรต้องพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

12. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง จุดหมายของหลักสูตรนอกจากจะสามารถนำไปปฏิบัติได้แล้ว ยังต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงด้วย

13. ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม จุดหมายของหลักสูตรต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของสังคมและผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

สังต์ อุทรานันท์ (2532 : 211-212) ได้กล่าวถึงลักษณะและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีนั้น ควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชาติ
2. ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย
3. ต้องมุ่งสร้างเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม โดยให้รู้และเข้าใจว่าสิ่งใดควรจะอนุรักษ์ไว้ รู้จักสร้างสรรควัฒนธรรมให้เจริญก้าวหน้า
4. ต้องเน้นและส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามหลายด้าน
5. ต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จาก การศึกษาให้มากที่สุด ไม่ว่าจะในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ
6. ต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และมีความต่อเนื่องกันทุกข้อโดยไม่มี ความขัดแย้ง
7. หลักสูตรที่ดีควรจะต้องยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่สำคัญคือ ควรมีลักษณะที่ส่งเสริมค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคม มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเนื้อหาที่ไม่ขัดแย้งกัน มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยสามารถที่จะปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

มีนักวิชาการที่ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973 : 209) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า คือ การประเมินผลของกิจกรรมการเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์ และความต่อเนื่องของเนื้อหา และผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจ ในใจในการวางแผน การจัดโครงการ การต่อเนื่อง และการหมุนเวียนของกิจกรรม โครงการต่างๆ ที่จะจัดให้มีขึ้น

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971 : 128) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นกระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192) กล่าวไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจข้อบกพร่องหรือปัญหา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข ส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรให้มีคุณภาพดีขึ้นหรือตัดสินใจเพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้นๆ

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542 : 2) ได้กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาความสัมพันธ์ของประสบการณ์ ครู หรือโรงเรียนให้แก่เด็ก โดยมุ่งการบรรลุถึงจุดหมายที่โรงเรียนหรือครูตั้งไว้ หรือกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้มากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร กิจกรรมและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อนำมาพิจารณา หลักสูตร เป็นอย่างไร มีคุณภาพหรือไม่ มีข้อบกพร่องใดที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีดียิ่งขึ้น

แนวคิดและรูปแบบของการประเมินหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดและรูปแบบการประเมินหลักสูตรในรูปแบบต่างๆ ไว้หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 277-278) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรจะต้องประเมินทั้งในระหว่างดำเนินการ และหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการ จึงควรต้องมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยขอบเขตของการประเมินหลักสูตรประกอบด้วย การประเมินในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) การประเมินเอกสารหลักสูตร เป็นการประเมินเฉพาะเนื้อหาสาระที่ปรากฏอยู่ในเอกสารหลักสูตรเท่านั้น เช่น ปรัชญา จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาวิชา เป็นต้น

2) การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำตัวเอกสารหลักสูตรไปใช้ เช่น ความเข้าใจของอาจารย์เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นต้น

3) การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร เป็นการประเมินในส่วนที่เป็นผลผลิตที่ได้จากหลักสูตร คือ สัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น ความรู้ ความสามารถในการเนื้อหาวิชา บุคลิกลักษณะ พฤติกรรมทางด้านศีลธรรมจรรยา เป็นต้น

4) การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินทั้งระบบ คือ พิจารณาถึงเอกสารหลักสูตร การใช้หลักสูตร สัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา และสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนการสอนทั้งหมดด้วย เช่น การบริการ การจัดสภาพแวดล้อม วัสดุ อุปกรณ์ อาจารย์ นักศึกษา เป็นต้น

สุณีย์ ภูพันธ์ (2546 : 259-260) กล่าวว่า รูปแบบของการประเมินผลหลักสูตร มีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถนำมาศึกษาเพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการ ปัจจุบันรูปแบบของการประเมินหลักสูตร สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) รูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ เป็นการประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ กลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่นๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยซองค์ (Puissance Analysis Technique) โดยประเมินหลักสูตรที่เป็นตัวเอกสาร และอาศัยการวิเคราะห์ องค์ประกอบของหลักสูตร 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน แต่ละองค์ประกอบจะมีการจำแนกออกเป็นข้อย่อยๆ และผู้ประเมินให้คะแนนแต่ละข้อย่อยโดยน้ำหนัก คะแนนไม่เท่ากัน ทั้งนี้ เนื่องจากพิจารณาถึงความยากง่ายของพฤติกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น เป็นจุดมุ่งหมาย และประเภทของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยปกติแล้ววิธีการนี้จะใช้สำหรับตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเฉพาะองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง หรือทั้ง 3 องค์ประกอบก็ได้ ค่าคุณภาพของหลักสูตรพิจารณาจากค่า Puissance Measure (P.M.) โดยค่า P.M. จะมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1 และสูงสุดเท่ากับ 18 หลักสูตรที่นำไปใช้ได้ดีควรมีค่าน้ำหนัก P.M. โดยเฉลี่ยของเซลล์ทั้งหมดตั้งแต่ 10 ขึ้นไป (Gagne, 1970 อ้างถึงใน เขมพัทธ์ วัชรวิชัย, 2541 : 26)

2) รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตร สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-attainment Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายเป็นหลัก กล่าวคือ พิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) ซึ่งได้เสนอการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรโดยพิจารณาตัดสินจากการบรรลุผลสำเร็จของจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกันขององค์ประกอบหลักสูตร 3 ส่วน คือ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ประสบการณ์การเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของการเรียน อย่างไรก็ตามรูปแบบนี้มีข้อจำกัดอยู่บ้าง เพราะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมจะใช้กับหลักสูตรที่มีการวางแผนไว้เรียบร้อยแล้วเท่านั้น ลักษณะของการประเมินเป็นการประเมินผลสรุปมากกว่าการประเมินความก้าวหน้า นอกจากนี้การประเมินให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายเท่านั้น (Tyler, 1949 : 104-126 อ้างถึงใน เขมพัทธ์ วัชรวิชัย, 2541 : 27)

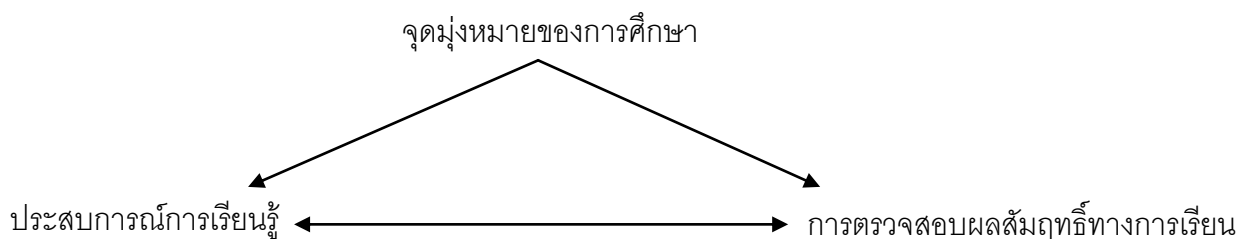
2.2) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal-free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความอิสระในการประเมิน และต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

2.3) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criteria Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Robert. E. Stake) ซึ่งอาศัยแนวคิดจากวิธีการเชิงระบบ (System Approach) โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชื่อมโยงและความสอดคล้องกันขององค์ประกอบต่างๆ ภายในระบบ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ซึ่งสเตคได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนเช่นเดียวกันกับองค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย (1) สิ่งที่มีอยู่ก่อน (Antecedents) โดยเป็นสภาพของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรเทียบได้กับ ปัจจัยตัวป้อน (Inputs) ของวิธีการเชิงระบบ ซึ่งได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน ลักษณะของครู เนื้อหาของหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารเรียน ฯลฯ (2) กระบวนการสอน (Transactions) เป็นขั้นนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติหรือการเรียนการสอนเทียบได้กับองค์ประกอบด้านกระบวนการของวิธีการเชิงระบบ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การสื่อความหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างครูกับนักเรียน ความสนใจของนักเรียน เวลาเรียนของนักเรียน เวลาสอนของครู ฯลฯ (3) ผลที่ได้รับ (Outcomes) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรที่มีต่อนักเรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ และคุณลักษณะต่างๆ รวมทั้งผลที่เกิดกับครู และโรงเรียน ซึ่งผลที่ได้รับจากการใช้หลักสูตรดังกล่าวนี้เทียบได้กับผลผลิต (Outcomes) ของวิธีการเชิงระบบนั่นเอง (Stake 1967 : 523-540 อ้างถึงใน เขมพัทธ์ วัชรวิชัย, 2541 : 27)

2.4) รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไพรวัส (Malcom Provus) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตีฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของดอริส โกว (Doris T. Gow)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler's Model Evaluation)

ไทเลอร์ (Tyler, 1943 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจรรย์ . 2546 : 43) เห็นว่าการประเมินหลักสูตรควรใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ โดยที่การศึกษาเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือการประเมินผล กระบวนการนี้คือว่า การประเมินผลหลักสูตรเป็นการตรวจสอบว่าผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์

การประเมินหลักสูตรในรูปแบบของไทเลอร์ มุ่งประเมินผลเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของการศึกษากับการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายก็ต้องสำรวจกระบวนการเรียนการสอนว่า ได้สร้างเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด แนวคิดของไทเลอร์จะยึดความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจโดยจะวัดพฤติกรรมก่อนและหลังเรียนและมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ก่อนล่วงหน้าว่าความสำเร็จจะวัดได้จึงจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Stake's Countenance Model)

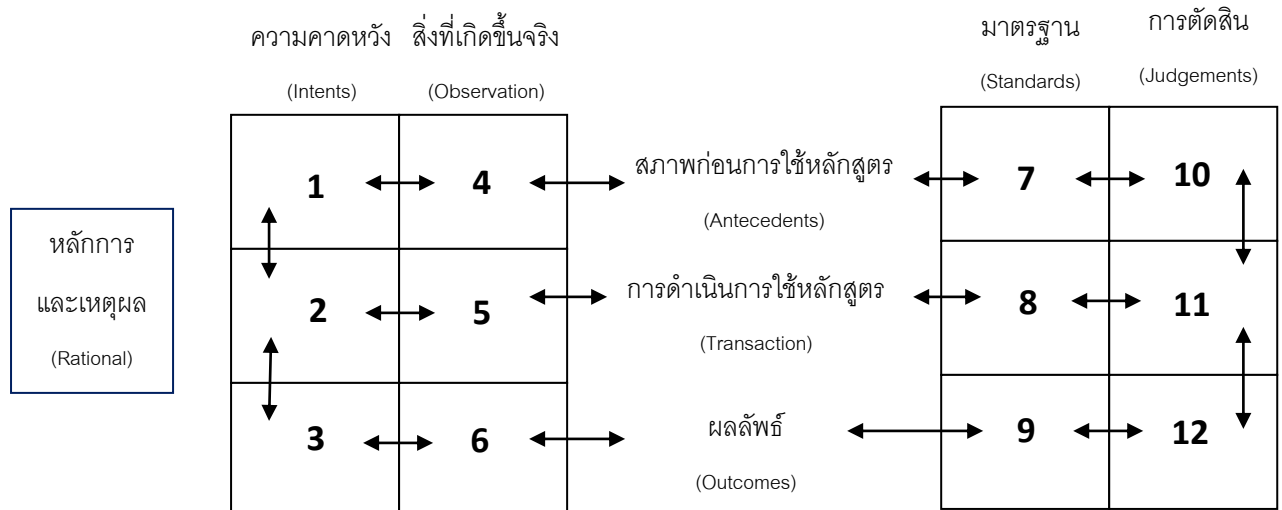
สเตค (Stake, 1967 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย. 2546 : 52-55) ได้เสนอรูปแบบการประเมิน โดยใช้ชื่อว่า รูปแบบการประเมินค่านิติแผนซ์ (Countenance Model) โดยตามโครงสร้างของรูปแบบนี้ได้ จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ แมททริกซ์บรรยาย (Description Matrix) และแมททริกซ์ตัดสินคุณค่า (Judgement Matrix) โดยเสนอว่า ก่อนการบรรยายหรือตัดสินคุณค่าของโครงการใดๆ ควรจะมีการทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้นๆ ด้วย ถ้าพบว่า ผลผลิตของหลักสูตรไม่ได้ ไม่ได้หมายความว่าเนื้อหาของหลักสูตรไม่ดี แต่ผลที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากองค์ประกอบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ผู้สอนหรือผู้เรียน สเตคให้ความสนใจกับที่มาของแหล่งที่จะได้มาของข้อมูล ผู้ประเมินต้องรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมาย และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ องค์ประกอบในการประเมินของ สเตค แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1) การประเมินสิ่งที่มีอยู่ก่อน (Antecedent) คือ การประเมินสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ก่อนการดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจเกี่ยวข้องกับผลผลิตของหลักสูตร เช่น ลักษณะของผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหาวิชา วัสดุและอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การจัดระบบบริหาร สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็น สิ่งนำหรือปัจจัยนำเข้า

2) การประเมินการปฏิบัติ (Transaction) คือ การประเมินความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้ปกครองกับผู้ให้คำปรึกษา รวมทั้งระบบการให้การศึกษา

3) การประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) คือ การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการ ซึ่งก็คือ การประเมินความสามารถของผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคาดหวังของผู้เรียนที่เป็นผลจากประสบการณ์ทางการศึกษา

การเก็บข้อมูล 3 ลักษณะข้างต้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ สิ่งที่ยังคาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง มาตรฐานที่ใช้ และที่มาของการตัดสินใจของการประเมิน ดังแสดงในภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 รูปแบบการประเมินของ สเตค (Stake)

ในการประเมินผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการบรรยายและต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างสภาพก่อนการใช้หลักสูตรหรือปัจจัยนำเข้า การดำเนินการใช้หลักสูตรหรือการปฏิบัติ และผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไร แล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และมาตรฐานที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้วตัดสินใจ ข้อมูลในเมทริกซ์การบรรยายและเมทริกซ์ตัดสินคุณค่า มีรายละเอียดดังนี้

ช่องที่ 1 หมายถึง สภาพที่คาดหวังว่าจะต้องมีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตร

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงานตามความคาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริงก่อนเริ่มการใช้หลักสูตร

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินการใช้หลักสูตรที่เป็นจริง

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่ได้รับหลังจากการใช้หลักสูตร

ช่องที่ 7 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินสภาพก่อนการใช้หลักสูตร

ช่องที่ 8 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินกระบวนการดำเนินการใช้หลักสูตร

ช่องที่ 9 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลผลิตของหลักสูตร

ช่องที่ 10 หมายถึง ผลการตัดสินเกี่ยวกับการประเมินสภาพปัจจัยจากการเปรียบเทียบข้อมูลช่องที่ 1 และช่องที่ 4 กับเกณฑ์ในช่องที่ 7

ช่องที่ 11 หมายถึง ผลการตัดสินเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการดำเนินงานใช้หลักสูตรจากการเปรียบเทียบข้อมูลช่องที่ 2 และช่องที่ 5 กับเกณฑ์ในช่องที่ 8

ช่องที่ 12 หมายถึง ผลการตัดสินเกี่ยวกับการประเมินสภาพปัจจัยจากการเปรียบเทียบข้อมูลช่องที่ 3 และช่องที่ 6 กับเกณฑ์ในช่องที่ 9

สำหรับข้อมูลตามแนวตั้ง คือ ช่องที่ 1, 2, 3, 4, 5 และช่องที่ 6 ต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อพิจารณาว่าสิ่งที่ป้อนเข้ามีประสิทธิภาพต่อการใช้หลักสูตรหรือไม่

ส่วนข้อมูลตามแนวนอน คือ ช่องที่ 1 กับช่องที่ 4 , ช่องที่ 2 กับช่องที่ 5 และ ช่องที่ 3 กับช่องที่ 6 จะต้องสอดคล้องกัน ถ้าไม่สอดคล้องกันก็ต้องปรับปรุงในส่วนใดส่วนหนึ่ง หากพบว่ามีผลสอดคล้องกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน แสดงว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (The CIPP Model Evaluation)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971 อ้างถึงใน สุณีย์ ภูพันธ์ . 2546 : 265-269) ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตร ซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในชื่อว่า แบบจำลองซีบี (CIPP Model) โดยทำการประเมินในองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามอักษรย่อของคำว่า CIPP ดังนี้

C	ย่อมาจาก Context	คือ	บริบท
I	ย่อมาจาก Input	คือ	ปัจจัยตัวป้อนหรือปัจจัยนำเข้า
P	ย่อมาจาก Process	คือ	กระบวนการ
P	ย่อมาจาก Product	คือ	ผลผลิต

แนวทางการประเมินและรายละเอียดในการพิจารณาแต่ละด้าน มีดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์ต่างๆ ของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ปัญหา และความต้องการต่างๆ ของหลักสูตร เพื่อชี้ให้เห็นว่าควรกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างไรจึงจะสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ ในกรณีที่การประเมินหลักสูตรไม่ได้อยู่ในขั้นวางแผน แต่ใช้มาระยะหนึ่งแล้วต้องการที่จะทำการประเมิน การประเมินในส่วนนี้ คือ การประเมินหลักสูตรในเรื่องจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์ต่างๆ ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรือบริบท ปัญหาและความต้องการต่างๆ หรือไม่อย่างไร

2) การประเมิน ปัจจัยตัวป้อนหรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่ ปัจจัยบุคลากร นักเรียน อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ งบประมาณ เป็นต้น เพื่อตรวจสอบดูว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นอย่างไร มี ผลหรือมีส่วนช่วยให้การใช้หลักสูตรในเชิงปฏิบัติบรรลุผลหรือไม่อย่างไร

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อตรวจสอบดูว่ากิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ของการใช้หลักสูตรในสภาพที่เป็นจริงเป็นอย่างไร มี ปัญหาหรือข้อบกพร่องหรือไม่อย่างไร

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผล ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรนั้น เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โดยตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ซึ่งอาจจะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สภาวะการปฏิบัติงาน หรือการศึกษาต่อ เป็นต้น

รูปแบบการประเมินด้วยแบบจำลองซีบี เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ผู้ประเมินจะประเมินผลทั้ง 4 ด้านดังกล่าวข้างต้น แล้วนำมาพิจารณาความสอดคล้องและความสัมพันธ์กัน รวมทั้งทำให้ทราบถึงสภาพที่เป็นอยู่ของแต่ละองค์ประกอบเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำมาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรได้ ทำให้ทราบว่าส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ ส่วนใดมีข้อบกพร่องหรือปัญหาที่จะต้องปรับปรุง

แก้ไขให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้แบบจำลองซิปเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549)

รายละเอียดของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549)

ปัจจุบันคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้มีการปรับปรุงเมื่อปี พ.ศ. 2549 มาจนถึงปัจจุบันในปี พ.ศ. 2554 โดยหลักสูตรดังกล่าวนี้มีโครงสร้างหลักสูตร ดังรายละเอียดสรุปได้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ม.ป.ป.)

ปรัชญาของหลักสูตร

ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถปฏิบัติงานและเป็นผู้นำด้านธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ การบริการด้านวิชาการ และการทำวิจัยอย่างกว้างขวาง

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารธุรกิจระดับวิชาชีพ และนำไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี
- 2) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านบริหารธุรกิจให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในวิชาชีพ เช่น ด้านการจัดการทั่วไป การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การเงินและการธนาคาร การตลาด คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจระหว่างประเทศ ธุรกิจบริการ การจัดการโลจิสติกส์ สามารถประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติที่ดี และทักษะที่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครว่าด้วยการจัดการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เรียนจำนวน 33 หน่วยกิต ประกอบด้วย
 - 1.1) กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร จำนวน 9 หน่วยกิต
 - 1.2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต
 - 1.3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต
 - 1.4) กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน 9 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ เรียนจำนวน 94 หน่วยกิต ประกอบด้วย
 - 2.1) วิชาแกน จำนวน 6 หน่วยกิต
 - 2.2) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 45 หน่วยกิต
 - 2.3) วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเอก) จำนวน 36 หน่วยกิต
 - 2.4) วิชาชีพ (ฝึกประสบการณ์) จำนวน 7 หน่วยกิต
- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี เรียนจำนวน 6 หน่วยกิต

สาขาวิชาเอก

หลักสูตรบริหารธุรกิจที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีสาขาวิชาเอก ให้นักศึกษาได้เลือกเรียน 9 สาขาวิชา ดังนี้

- 3.1) วิชาเอกการจัดการทั่วไป
- 3.2) วิชาเอกการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- 3.3) วิชาเอกการการบัญชี
- 3.4) วิชาเอกการเงินการธนาคาร
- 3.5) วิชาเอกการตลาด
- 3.6) วิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- 3.7) วิชาเอกธุรกิจระหว่างประเทศ
- 3.8) วิชาเอกธุรกิจบริการ
- 3.9) วิชาเอกการจัดการโลจิสติกส์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิตยา พร้อมพรม (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ประกอบการ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับอาจารย์ผู้สอนที่มีความเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกระบวนการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ในส่วนของผู้ประกอบการมีความเห็นต่อคุณภาพของผลผลิตว่า มีความสามารถทางวิชาการ ตามสาขาที่เรียน มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และมีคุณธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 โดยใช้แบบจำลองชิป (CIPP Model) เป็นแนวทางในการประเมิน มีผลการวิจัยดังนี้ 1) การประเมินบริบทในประเด็นความมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ส่วนความมุ่งหมายของหลักสูตรด้านการนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรในด้านจำนวนหน่วยกิตรวม หน่วยกิตในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาแกนทางธุรกิจ หมวดวิชาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ในส่วนเนื้อหาของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและของผู้เรียน ความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมด้านการวัดและการประเมินผลประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ด้านอาจารย์ คุณภาพของตำราเรียน ความสะดวกในการบริการ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก ปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา ความพอเพียงของอุปกรณ์การสอน คุณภาพของอุปกรณ์การสอน ความสะดวกในการบริการอุปกรณ์การสอน ความเพียงพอของตำราเรียน ความเพียงพอของเอกสารประกอบหลักสูตร คุณภาพของเอกสารประกอบหลักสูตร ความเพียงพอของสถานที่เรียน คุณภาพของสถานที่เรียน ความสะดวกในการบริการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 3) การประเมินกระบวนการผลิต พบว่า ด้านการเตรียมการหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร การบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีการสอน การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง สำหรับด้านการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และด้านกาเตรียมการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก 4) การประเมินผลผลิต พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะทางวิชาชีพ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

พิมพ์รพี คุ่มประดิษฐ์ (2540) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พุทธศักราช 2534 โดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณลักษณะของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของนักศึกษา และทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการตามหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การวัดและประเมินผลการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง 4) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

Chiang (1996) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเครื่องกลในระดับวิทยาลัย ชั้นต้น ที่ประเทศไต้หวัน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลอง CIPP หรือ CIPP Model มีผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีความซ้ำซ้อน ผู้เรียนขาดความพึงพอใจในเรื่องความยืดหยุ่นของหลักสูตรที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษาขาดความพึงพอใจในเรื่องการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ครูและผู้เรียนขาดความพึงพอใจในเรื่องจำนวนรายวิชาที่กำหนด ไว้ในหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยตัวบ่งชี้ พบว่า นักเรียน ครู และผู้สำเร็จการศึกษา มีความพึงพอใจในเรื่องการใช้สื่อทัศนูปกรณ์และอุปกรณ์ช่วยสอน เช่น โปรแกรม CAI (Computer-Aided Instruction) แต่ผู้เรียนมีความคิดเห็นในทางลบต่อดำรงที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน 3) ด้านกระบวนการ พบว่า ครู ผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในทางลบต่อการให้บริการสนับสนุนการเรียนการสอน ครูมีแนวโน้มว่ายังไม่พึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาในการศึกษาต่อระดับสูงและการนำความรู้ไปประกอบวิชาชีพ ครูและผู้เรียนมีความเห็นตรงกันว่า ผู้สอนจะต้องพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในด้านสร้างเสริมประสบการณ์ 4) ด้านผลผลิต พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องความรู้และผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ การปรับตัว การตรงต่อเวลา การสื่อข้อความ การให้ความร่วมมือเพื่อตอบสนองนโยบายขององค์กรและส่วนที่นายจ้างมีความเห็นว่าควรปรับปรุง ได้แก่ ความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือและการบริหารงาน

ข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินหลักสูตรด้วยแบบจำลองซิปดังข้างต้นนี้ ชี้ให้เห็นว่า การประเมินหลักสูตรโดยใช้แนวทางดังกล่าวนี้ ทำให้ทราบถึงคุณภาพของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร องค์ประกอบใดที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือเรื่องใดที่ยังมีปัญหา มีข้อบกพร่องอยู่ เพื่อนำไปพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป